

Stručni rad

PROJEKT: SLASTICE I POSLASTICE IZ LEKTIRA ZA GIMNAZIJE

mr. sc. Vesna Nosić, prof. savjetnica u mirovini
Petra Krešimira IV. 43
(Gimnazija „Matija Mesić“)
HR – 35000 Slavonski Brod

Sažetak

Učenici Gimnazije „Matija Mesić“ napravili su zanimljiv izvannastavni školski projekt pod naslovom Slastice i poslastice iz školskih lektira za gimnazije. Kroz četiri prodajne izložbe učenici 3. D i 3. I razreda u 2018./2019. školskoj godini i 4. D i 4. I razreda u 2019./2020. školskoj godini pripremili su 40 različitih vrsta slastica. Slastice su zastupljene u pojedinim školskim lektirama iz svjetske književnosti od renesanse do kasnog modernizma i hrvatske književnosti od renesanse do postmodernizma. U književnim djelima pripremale su ih profesionalne ili priučene kuharice i kuhari zaposleni u pojedinoj obitelji, krčmi, gostionici ili restoranu, internatu ili slastičarnici; katkad su ih pripremale majke ili rođakinje. U slavonskobrodskoj gimnaziji pripremile su ih učenice i učenici koji su slastice s lektirnih stolova prenijeli na gimnazijske stolove. Gimnazijalci su rado kupovali i kušali ukusne slastice te s oduševljenjem komentirali: „Ovo je PRAVA ŠKOLA za život! Ovo je škola za PRAVI ŽIVOT!“

Ključne riječi: školske lektire, projekt, slastice, učenici

1.UVOD

Slastice i poslastice se pripremaju od davnih vremena. Motivi slastica utkani su u umjetnička djela gotovo svih vrsta umjetnosti pa tako i u književnost. Predmetna nastavnica iz Hrvatskoga jezika namjeravala je s učenicima napraviti projekt Slastice iz školskih lektira za gimnazije¹. Stoga je temeljito iznova pročitala 80 lektira iz Hrvatskoga jezika, zapažala u njima slastice, zapisivala ih i napravila popis koji sadrži 62 različite slastice. Učenice Ana Živić i Ivana Mijić (4. I, opća gimnazija, maturantice 2019./2020. školske godine) te Barbara Domjanović i Lucija Prološćić (4. E, jezična gimnazija, maturantice 2017./2018. školske godine) tijekom gimnazijskog školovanja temeljito su pročitale svaka po 30 istih lektira i u njima zabilježile 27 različitih vrsta slastica.

2.TIJEK PROJEKTA

Projekt je imao sljedeći tijek:

1. Izabrati zanimljivu, neistraženu (ili nedovoljno istraženu) temu za projekt

¹ Lektire su izabrane prema Nastavnom programu hrvatskoga jezika za gimnazije do kurikularne reforme.

Predmetna nastavnica izabrala je temu koja će učenike dovoljno zainteresirati za rad. Učenici

3. D i 3. I razreda (opća gimnazija, školska godina 2018./2019.) s velikim su zanimanjem prihvatili predloženu temu.

2. Pripremiti učenike za odabranu temu

Učenici su za odabranu temu pripremljeni čitanjem školskih lektira iz kojih je proizašao popis mnogobrojnih slastica.

3. Izraditi plan istraživanja koji obuhvaća:

a) utvrđivanje vremenskog roka za izradu cjelokupnog projekta, kao i pojedinih etapa projekta

Za izradu svake pojedine prodajne izložbe utvrđen je rok od mjesec dana.

b) određivanje prostornog okvira

Istraživanje recepata i priprema slastica odvijat će se u obiteljima učenika, a prodaja u školi.

c) definiranje zadataka

Dogovoreno je da će učenici slastice pripremati u parovima.

Izabrana je učenica koja će na računalu prepisati opis svakog praktičnog rada. Opis svakog praktičnog rada nalazio se na papiru u boji A 4 formata; stajao je uz pojedinu slasticu i sadržavao je naziv slastice, ime i prezime književnika, naslov i godinu prvog tiskanja ili prve dramske izvedbe pojedinog djela.

Odabrane su učenice koji će od kuće donijeti i na stolove prostrti šlingane slavonske stolnjake, preuzeti donesene slastice, složiti ih na tanjure, izložiti na stolove, dodati opis svakog rada i prodavati slastice.

d) određivanje odgovarajućih postupaka (metoda, tehnika) rada

Predloženi su sljedeći postupci rada: razgovor, čitanje, pisanje, pokazivanje (istraživanje recepata); izrada i prijenos praktičnog rada, pokazivanje, usmeno izlaganje, razgovor (izrada i prodaja praktičnog rada).

e) podjela učenika u parove

Učenici su sami formirali parove.

f) podjela zadataka svakom paru učenika

Svaki par učenika preuzeo je pripremu jedne slastice.

4. Izvođenje istraživanja (ostvarivanje preuzetih zadataka)

a) prikupljanje građe (informacija, radnog materijala i sl.)

Učenici su rado surađivali. Izvršno su obavili sve preuzete zadatke.

b) izvještavanje o rezultatima sakupljene građe

Svi parovi izvjestili su o rezultatima sakupljene građe (recepata, artikala za pripremu pojedine slastice).

c) uspoređivanje sakupljene građe

Usljedilo je uspoređivanje recepata pronađenih u rukopisnim, knjižnim i internetskim kuharicama te izbor najboljih recepata.

5. Objedinjavanje, odabir i usustavljivanje sakupljene građe

Građa (recepti) je objedinjena i sistematizirana u četiri prodajne izložbe.

6. Izrada završnog dijela projekta

Završni dio projekta sadržavao je prodajnu izložbu slastica, fotografije, vijesti na web stranici škole i u novinama *Posavska Hrvatska*.

Organizirane su četiri prodajne izložbe slastica.

Prva prodajna izložba održana je 18. ožujka 2019. Učenici su pripremili 13 različitih slastica: alvu, američke uštipke, baškotin, blini, čajno pecivo, čokoladu, datulje, drezdovski kolač, fritule/prikle, kolač od badema, kriške kruha s maslacem, marcapan i madeleine.

1. travnja 2019. održana je druga prodajna izložba za koju su učenici pripremili 12 slastica: medenjake, paprenjake, piroge, piroške, pitu s jabukama, ratluk, sirnicu, sitne kolače iz Slavonije nazvane toga više nema, štrazburški kolač, štrukle, tortu od čokolade i ušećerene bademe.

Treća prodajna izložba održana je 11. studenog 2019. Učenici su pripremili 15 slastica: američki šećer, biskvit, bombone, čajne kolačiće, čajno pecivo, čokoladnu kremu, keks, med, pekmez od dunja, pitu od dunja i marelica, rožatu, slatko, štapiće kandiranog šećera, tortu saint Honoré i ušećerene kestene.

24. veljače 2020. održana je četvrta prodajna izložba za koju su učenici priredili 13 najprodavanijih slastica s prvih triju izložbi: američke uštipke, baškotin, blini, fritule, kremu od čokolade, madeleine, medenjake, paprenjake, pitu s jabukama, sirnicu, tortu od čokolade, tortu saint Honoré i ušećerene bademe.

Slastice su stigle iz Kruševice, Lužana, Radovanja, Sikirevaca, Slavonskog Šamca, Starih Perkovaca, Strizivojne i Slavonskog Broda. Sve prodajne izložbe fotografirala je učenica Ivana Mijić. Prodajne izložbe odvijale su se na dva mjesta u gimnaziji: u predvorju škole i u zbornici. Sve izložbe bile su humanitarnog karaktera. Slastice su bile besplatne, a dobrovoljni prilozi darovani su Marijinim obrocima i Volonterskom školskom klubu *Carpe diem*.

7. Kritička analiza cjelokupnog rada na projektu

Kritički je analiziran cijeli tijek rada na projektu:

- neuobičajen i zanimljiv način rada na projektu
- stjecanje novih iskustava kroz rad u paru
- ispunjavanje zadanih vremenskih rokova
- upoznavanje različitih postupaka rada
- rješavanje nepredviđenih problemskih situacija.

8. Prezentacija cjelovitog projekta u školi i(li) u javnosti

Cjelokupni projekt, tj. prodajne izložbe slastica prezentirane su u školi i u javnosti.

9. Vrednovanje projekt

Rad na projektu ocijenjen je najvišom ocjenom. Učenici su bili iznimno zadovoljni sudjelovanjem u radu na ovom slatkim projektu.

Istaknuli su ove dobre strane rada na projektu:

- kreativan i praktičan projekt
- sve je predobro, izvrsno
- sjajna nova ideja
- ideja je brutalna
- izvrsna organizacija
- zanimljivo pretraživanje recepata
- lijepo iskustvo pečenja kolača uz druženje s prijateljima iz razreda

- zanimljiva i lijepa prezentacija
- predivna prezentacija kolača
- sve je bilo supač
- mirisni i ukusni kolači lijepog izgleda
- preporuka: organizirati ponovno
- darivanje vremena i novca u dobrotvorne svrhe
- dobra djela, ukusna jela
- izniman odaziv učenika na prezentaciji
- prava škola za život / škola za pravi život.

Učenici nisu istaknuli niti jednu slabu stranu rada na projektu.

3.ZAKLJUČAK

Iz vannastavni školski projekt Slastice i poslastice iz školskih lektira za gimnazije realiziran je Gimnaziji „Matija Mesić“ u Slavonskom Brodu. Kroz četiri prodajne izložbe javnosti je predočeno 40 različitih vrsta slastica zastupljenih u lektirnim književnim djelima iz svjetske i hrvatske književnosti. Djela iz svjetske književnosti pisana su od renesanse do kasnog modernizma (15./16. st. – 1940-ih/1970-ih g.), a djela iz hrvatske književnosti od renesanse do postmodernizma (16. st. – 1990-ih g.). Slastice i poslastice su samo povremeni, usputni motiv u djelima književnika iz svjetske i hrvatske književnosti. U književnim djelima pripremale su ih profesionalne ili priučene kuharice i kuhari zaposleni u pojedinoj obitelji, krčmi, gostionici ili restoranu, internatu ili slastičarnici; ponekad su ih pripremale i majke ili rođakinje. U slavonskobrodskoj Gimnaziji „Matija Mesić“ pripremale su ih učenice i učenici 3. D i 3. I razreda u 2018./2019. i 4. D i 4. I razreda u 2019./2020. školskoj godini. Oni su slastice s lektirnih stolova prenijeli na gimnazijske stolove. Istim slasticama tako su se sladili književni likovi, učenici i profesori.

4.IZVORI

- [1.] ANDRIĆ, Ivo. 1996. *Prokleta avlija*. Zagreb: Mosta.
- [2.] ARALICA, Ivan. 1995. *Psi u trgovištu*. Zagreb: Znanje.
- [3.] BALZAC, Honoré de. 2003. *Čiča Goriot*. Zagreb: Školska knjiga.
- [4.] BECKETT, Samuel. 2005. *U očekivanju Godota*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [5.] BEGOVIĆ, Milan. 2003. *Bez trećega*. Zagreb: ABC naklada.
- [6.] BRECHT, Bertolt. 1995. *Majka Courage i njezina djeca*. Zagreb: ABC naklada.
- [7.] BREŠAN, Ivo. 2016. *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*. Kostrena: Lektira d.o.o.
- [8.] BYRON, George Gordon. 1999. *Childe Harold*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [9.] CAMUS, Albert. 2012. *Stranac*. Kostrena: Lektira d.o.o.
- [10.] CERVANTES, Miguel de. 2002. *Bistri vitez don Quijote od Manche*. Zagreb: Naklada Ljevak.
- [11.] ČEHOV, Anton Pavlovič. 2003. *Tri sestre*. Zagreb: SysPrint.
- [12.] DESNICA, Vladan. 1998. *Proljeća Ivana Galeba*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [13.] DOSTOJEVSKI, Fjodor Mihajlovič. 1996. *Zločin i kazna*. Zagreb: SysPrint.
- [14.] DRŽIĆ, Marin. 1991. *Novela od Stanca. Dundo Maroje*. Zagreb: SysPrint.

- [15.] DRŽIĆ, Marin. 1998. *Skup*. Zagreb: SysPrint.
- [16.] FAULKNER, William. 1998. *Krik i bijes*. Zagreb: Školska knjiga.
- [17.] FLAUBERT, Gustave. 2003. *Gospođa Bovary*. Zagreb: ABC naklada.
- [18.] GJALSKI, Ksaver Šandor. 1998. *Pod starim krovovima*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [19.] GOETHE, Johann Wolfgang. 2001. *Patnje mladoga Werthera*. Zagreb: SysPrint.
- [20.] GOGOLJ, Nikolaj Vasiljevič. 2011. *Kabanica i druge pripovijetke*. Zagreb: Lektira d.o.o.
- [21.] GOGOLJ, Nikolaj Vasiljevič. *Mrtve duše*. e-Lektire.skole.hr.
- [22.] GOLDONI, Carlo. 2006. *Gostioničarka Mirandolina*. Zagreb: ABC naklada.
- [23.] GUNDULIĆ, Ivan. 2001. *Suze sina razmetnoga. Dubravka*. Zagreb: SysPrint.
- [24.] HEKTOROVIĆ, Petar. 1995. *Ribanje i ribarsko prigovaranje*. Zagreb: Zagrebačka stvarnost.
- [25.] HEMINGWAY, Ernest. 1993. *Starac i more*. Zagreb: EMINEX.
- [26.] IBSEN, Henrik. 2001. *Kuća lutaka*. Zagreb: ABC naklada.
- [27.] IONESCO, Eugène. 2000. *Čelava pjevačica. Stolice*. Zagreb: SysPrint.
- [28.] KAFKA, Franz. 2003. *Proces. Preobrazba i druge priče*. Zagreb: Školska knjiga.
- [29.] KALEB, Vjekoslav. 2002. *Gost i druge pripovijesti*. Zagreb: ABC naklada.
- [30.] KOVAČIĆ, Ante. 1991. *U registraturi*. Zagreb: Školska knjiga.
- [31.] KOZARAC, Ivan. 1996. *Đuka Begović*. Zagreb: SysPrint.
- [32.] KOZARAC, Josip. 1996. *Izabrane pripovijesti*. Vinkovci: Privlačica.
- [33.] KRLEŽA, Miroslav. 1995. *Hrvatski bog Mars*. Zagreb: Tipex.
- [34.] KRLEŽA, Miroslav. 1973. *Michelangelo Buonarroti. Kraljevo. U logoru. Gospoda Glembajevi. Aretej*. Zagreb: Zora, Matica hrvatska.
- [35.] KRLEŽA, Miroslav. 2002. *Povratak Filipa Latinovicza. Gospoda Glembajevi*. Zagreb: Profil.
- [36.] KUMIČIĆ, Eugen. 2002. *Urota zrinsko-frankopanska*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [37.] LUCIĆ, Hanibal. 1996. *Robinja*. Zagreb: SysPrint.
- [38.] LJERMONTOV, Mihail Jurjevič. 1999. *Junak našeg doba*. Zagreb: Naklada Fran.
- [39.] LJERMONTOV, Mihail Jurjevič. 2006. *Junak našeg doba*. Zagreb: Mozaik knjiga.
- [40.] MARINKOVIĆ, Ranko. 2008. *Kiklop*. Zagreb: Školska knjiga.
- [41.] MARINKOVIĆ, Ranko. 2004. *Ruke*. Rijeka: „Otokar Keršovani“.
- [42.] MARULIĆ, Marko. 1991. *Judita*. Zagreb: Školska knjiga.
- [43.] MAUPASSANT, Guy de. 1998. *Na vodi i druge novele*. Zagreb: HENA COM.
- [44.] MATOŠ, Antun Gustav. 1998. *Cvijet sa raskršća i druge pripovijetke*. Zagreb: Nart-trgovina.
- [45.] MAŽURANIĆ, Ivan. 1996. *Smrt Smail-age Čengića*. Zagreb: SysPrint.
- [46.] MOLIÈRE, Jean-Baptiste Poquelin. 1996. *Škrtac*. Zagreb: SysPrint.
- [47.] NEHAJEV, Milutin Cihlar. 1996. *Bijeg*. Zagreb: Divič.
- [48.] NOVAK, Slobodan. 1997. *Mirisi, zlato i tamjan*. Zagreb: Matica hrvatska.
- [49.] NOVAK, Vjenceslav. 1996. *Posljednji Stipančići*. Zagreb: SysPrint.
- [50.] PAVLIČIĆ, Pavao. 2016. *Koraljna vrata*. Zagreb: Mozaik knjiga.
- [51.] PIRANDELLO, Luigi. 2003. *Šest lica traži autora*. Zagreb: SysPrint.
- [52.] PLAUT, Tit Makcije. 1999. *Škrtac*. Zagreb: HENA COM.
- [53.] POE, Edgar Allan. 2003. *Crni mačak*. Zagreb: ABC naklada.

- [54.] PROUST, Marcel. 1996. *Combray*. Zagreb: ABC naklada.
- [55.] PUŠKIN, Aleksandar Sergejevič. 1991. *Evgenij Onjegin*. Zagreb: Školska knjiga.
- [56.] RABELAIS, François. 2004. *Gargantua i Pantagruel*. Zagreb: Matica hrvatska.
- [57.] RELJKOVIĆ, Matija Antun. 1996. *Satir iliti divji čovik*. Vinkovci: Privlačica.
- [58.] SALINGER, Jerome David. 2004. *Lovac u žitu*. Zagreb: ABC naklada.
- [59.] SARTRE, Jean-Paul. 1983. *Mučnina*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
- [60.] SHAKESPEARE, William. 1996. *Hamlet*. Zagreb: SysPrint.
- [61.] SOFOKLO. *Kralj Edip*. e-Lektire.skole.hr.
- [62.] STENDHAL, Henry Beyle. 1977. *Crveno i crno*. Sarajevo: „Veselin Masleša“.
- [63.] ŠEGEDIN, Petar. 1998. *Crni smiješak*. Zagreb: DoNeHa.
- [64.] ŠENOA, August. 2001. *Prijan Lovro*. Zagreb: SysPrint.
- [65.] ŠENOA, August. 1978. *Seljačka buna*. Zagreb: Globus.
- [66.] ŠENOA, August. 1999. *Zlatarovo zlato*. Zagreb: ABC naklada.
- [67.] ŠIMUNOVIĆ, Dinko. 2002. *Alkar. Muljika*. Zagreb: ABC naklada.
- [68.] ŠOLJAN, Antun. 2015. *Kratki izlet*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.
- [69.] TOLSTOJ, Lav Nikolajevič. 1996. *Ana Karenjina*. Zagreb: Školska knjiga.
- [70.] TURGENJEV, Ivan Sergejevič. 1980. *Lovčevi zapisi*. Zagreb: Školska knjiga.
- [71.] TURGENJEV, Ivan Sergejevič. *Lovčevi zapisi*. e-Lektire.skole.hr.
- [72.] TURGENJEV, Ivan Sergejevič. *Očevi i djeca*. e-Lektire.skole.hr.
- [73.] VOJNOVIĆ, Ivo. 2004. *Ekvinocijo. Dubrovačka trilogija*. Zagreb: ABC naklada.
- [74.] VOLTAIRE, François-Marie Arouet. 2009. *Candide ili Optimizam*. Zagreb: Mozaik knjiga.
- [75.] WOOLF, Virginia. 1981. *Gospođa Dalloway*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- [76.] ZOLA, Émile. 2005. *Thérèse Raquin*. Varaždin: „Katarina Zrinski“.